

Csodaváró gazdaságpolitika

Interjú Kosda Béla ügyvezető elnökkel

Informális megbeszélésre került sor október 17-én a Pénzügyminisztérium illetékesei és a szakszervezetek között a gazdasági-társadalmi megállapodásról. A LIGA másnap nyilatkozatot tett közvéleményre az eseményről. Kosda Béla arról faggattuk, hogy mi indokolta a külön nyilatkozat kiadását?

— A pénzügyminisztériumi tárgyalások után kiadott nyilatkozatokból, tudósításokból úgy tűnt, hogy a szakszervezetek és a kormány tárgyalásai során minden rendben van, de ez koránt sincs így. Például az Érdekegyeztető Tanács gazdasági bizottsága csak azt a kormány által elkészített helyzetértékelést tárgyalja meg, amely szinte kizárólag a magyarországi pénzügyi folyamatok értékelését tartalmazza. Ugyanakkor egy ilyen helyzetértékelésnek tartalmaznia illene a gazdasági-társadalmi kérdéseket is, például: hogyan alakult a foglalkoztatottság, vagy jogbiztonságban dolgoznak-e Magyaror-

szágon a munkavállalók. Mindezek nélkül nem lehet reális képet kapni a Magyarországi gazdasági-társadalmi folyamatokról.

• **A megállapodás megkezdése nagy port vert fel a sajtóban - mostanában mintha megakadtak volna a tárgyalások...**

— A tegnapi elnökségi ülésünkön hangsúlyoztuk, milyen problémákat vet fel a kormány anyagainak határidő-csúszása. Elgondolkodtat, hogy például a kb. tíz szakértővel dolgozó LIGA Szakszervezetek, de említhetnék más szakszervezeti konföderációt is, gyakorlatilag egy hónap alatt képes volt megfoglalmazni, mit vár egy ilyen megállapodástól, ugyanakkor a kormány, melynek minisztériumok "hadserege" áll rendelkezésére, a saját állásfoglalását a legtöbb kérdésben — saját korábbi vállalása ellenére — még nem küldte el a szakszervezeteknek. Innen ered, hogy viszonylagos csend van a megállapodás körül.

• **Az Érdekegyeztető Tanács ülésén szóba kerültek a jövő évi költségvetési irányelvek. Mi erről a LIGA véleménye?**

— A LIGA úgy tapasztalta, hogy a Békesi-féle anyag egyfajta csodaváró gazdaságpolitika alapjait írja körül. A belső felhasználás visszaszorítása recessziós hatásokat enged szabadjára a magyar gazdaságban. Ugyanakkor az irányelvek ezzel a recessziós hatással nem számolnak. De konkrétumokról beszélve: a tervezet szerint a nemzetgazdasági keresettőmeg 10-12 százalékkal emelkedik jövőre, ugyanakkor az átlagbér 15-17 százalékkal. Ez csak úgy lehetséges, ha rövidesen jelentős elbojasztások lesznek. A másik probléma, ha már az átlagbéreknél tartunk. A tervezet szerint 15-17 százalékkal növekedni fognak: ám az infláció 19-21 százalékos lesz... Kevesebb bér, kevesebb foglalkoztatott, kevesebb fogyasztás... mindezekkel a LIGA szakszervezetek nem érthet egyet.

a szerk.

A fekete gazdaság dicsérete

A pénzemberek azt mondják, a fekete gazdaság nem is olyan rossz. Itt legalább piaci viszonyok léteznek, a csóró seftestől a maffiafőzig mindneki mindenért fizet. Midennek ára van — igaz, a vámtisztviselőknek, a hivatalnokoknak és a lányoknak is. Sok ország egészen jól éldegél a fekete gazdaság eredményeiből, mondják, nézzünk csak Olaszországra.

Van azonban egyszerűbb módja is a megélhetésnek - nyilatkozta nemrég egy rendszerváltásor gazdasági tevékenységbe kényszerített (azóta 95 céget magáénak mondó) kárvalott -, a szürke gazdaság. Egy cég alakít egy Kft.-t, egymillióval, 5 milliós üzletet bíz rá, mire a Kft. ijedtében tönkremegy. Ugyan a cég, a Kft. bukásával, veszít egymilliót, ámde a tranzakció után 25 százalékos áfát, egymillió kétszázötvenezret visszaigényelhet az államtól. Se áru, se gazdasági teljesítmény, se szerelmi szolgálat a Rákóczi téren.

A szakemberek azt mondják, a fekete gazdaság természetes velejárója a gazdasági átalakulásnak. Belátható, az is: amíg sok határmenti falu kizárólag a fekete kereskedelemről él, amíg a munkanélküliek csak fekete munkával tudják a családjuk megélhetését biztosítani, addig a kormány sem lehet igazán szigorú. Igaz, nem is nagyon tudna: nincsenek ellenőrzési módszerei, koncepciói, nincs ellenőrző apparátusa. És talán nem is nagyon akar. Ugyanis ha a kormány komolyan foglalkozna a fekete gazdasággal, foglalkoznia kellene a szürke gazdasággal is. Azokkal a cégekkel, amelyek jól adminisztrálják sefteléseiket, azokkal, akik kormánygarancia terhére mennek tönkre, vagy azokkal, akik — ki tudja honnan — jó előre tudnak a forintleértékelésről. Szóval nem csak a fűsikóművesekkel és házi HTO-töltőgetőkkel.

Mások erre azt mondják, a fekete gazdaság nem is olyan rossz: hozzá képest a fehérnek látszik a szürke is.

Kozák László

Paktum, pótköltségvetés

Hogy mivégből kössön a kormány társadalmi-gazdasági megállapodást, arról kétféle elgondolás kering. Az egyik cél „a terhek megosztása”: a kormánynak el kellene fogadtatnia a szakszervezetekkel és a munkáltatói szervezetekkel, hogy az átalakulás a társadalom különféle csoportjainak bizony érvágást jelent, és nem is egyforma mértékben. Másrészt a kormány „be is szeretné vonni” a döntésekbe az érdekképviselőket, hogy támogatottságot, legitimitást szerezzen programja számára. A pótköltségvetés esete azonban megmutatta: a két cél könnyen ellentétbe kerülhet egymással.

A „terhek megosztása” koncepció lényege, hogy a kormány önkéntes bérkorlátozást kérne a szociális partnerektől, mindenekelőtt a szakszervezetektől. Alacsonyabb bérekkel versenyképesebbek vagyunk a külföldi piacokon. Ha viszont a bérek elszaladnának, könnyen felpörögne az infláció, ráadásul felőrldődnének a kemény egyensúlyjavító intézkedések (leértékelés, adóemelés) áldásai, tüstént elfogyasztanánk, amit a keménykedéssel előteremtettünk, holott ez a pénz felhalmozásra, beruházásra kellene.

A kormány egyik — szabad demokrata és Békesi-féle — énjéhez ez a fölfogás áll közel, s ez bátorságra vall, hiszen stagnáló gazdaságban, s nem könnyű időszak után próbálja rábeszélni a lakosságot — az Érdekegyeztető Tanács útján — az újabb áldozatvállalásra. Amint a jövő évi költségvetési koncepció nyilvánosságot látott részéből kiderül, a Pénzügyminisztérium a reálbérek jobb esetben 4-5, rosszabb esetben 5-7 százalékos csökkenését kívánja elérni, a közalkalmazottak és köztisztviselők bércerétét pedig befagyasztaná, kiszolgáltatva e réteget a 18-20 százalékos inflációnak. Az indoklás ismert: meg kell állítani a fizetési mérleg romlását s vele a költségvetési deficit növekedését, ki kell másznunk az eladósodás csapdájából. Ezért a fogyasztásnak csökkennie kell (jobb esetben 1-2, rosszabb esetben 2-4 százalékkal), de közben elő kell segíteni a felhalmozást, 10 százalékkal mérsékelve a vállalkozói szféra terheit.

A „tehermegosztás” tehát — makrogazdaságilag — a fogyasztás és a felhalmozás egymás közti arányának megváltoztatását célozza meg. Természetesen az egyensúlyjavítás során viszonylag kisebb teher hárul a jobbmódúakra, hiszen ők jövedelmeikhez képest kevesebbet fogyasztanak, viszont épp ezért őket is érdemes felhalmozásra ösztönözni. Ők a fejlődés motorjai, a növekedés feltételeinek letéteményesei.

Annyi persze a kezdettől fogva világos volt, hogy az egyensúlyi helyzet drámai. Annyira azonban nem, hogy ezt közvetlenül érzékeljék azok, akiknek a rövidebbet kellene húzniuk, azaz a nagyobb súlyt kellene viselniük a terhek megosztásakor. Szerencsére nálunk nincs hiperinfláció, amely reálissá tenné az önkorlátozásban való közmegegyezést. De, tegyük hozzá, az érdekképviselők más okból sem hajlandók transzmissziós szíjként továbbítani a makrogazdasági kívánalmakat a széles rétegek felé: például azért nem, mert nem képesek erre.

Így óhatatlanul fölerősödik a másik törekvés: az, hogy a gazdasági-szociális tárgyalások gyümölcseként a felek — az értők — együtt támogassák a kormány politikáját s vele az együtt megalkotott kompromisszumokat. Különösen, ha erősíti ezt a kormány másik, Horn-féle, énje. Horn politikáját nem véletlenül hatja át a „mindenkit bevenni” bölcsessége: így nagyobb eséllyel juttathatja szóhoz azokat a szövetségeseit, akik kimaradtak az MSZP—SZDSZ-paktumból.

A „tehermegosztás” persze akadálytalanul érvényesül ott, ahol az előnyöket jelent. A munkaadói szervezetek az Érdekegyeztető Tanács szakértői megbeszélésein bírálták ugyan a kormányt a „restrikció” miatt, a szeptember 6-i plenáris ülésen viszont készséges partnerek mutatkoztak, és köntörfalazás nélkül elfogadták a pótköltségvetést és a jövő évi gazdaságpolitikájának lényeges elveit. A kamatadó október 1-jei eltörléséért, s ami még január 1-jén jön: a minimáladó megszüntetéséért, befektetési kedvezményekért, a kisvállalkozásoknak nyújtott kedvezményekért (átalányadózás, az alanyi áfamentesség értékhatárának növelése) örömet vállalják az együtt döntés felelősségét.

A szakszervezeti oldal álláspontja viszont kezdettől fogva az volt: várjunk azzal a tehermegosztással. A kormánynak előbb helyzetértékelést kell készítenie, meg kell indokolnia a keménykedést; és adjon kimerítő képet elképzeléseiről. Így aztán a szociális partnerek egy külön „koordinációs”

(*folytatás a 3. oldalon*)

Enzsöl Róbert a kormány gazdaságpolitikai konceptiójáról

A kormány gazdaságpolitikai koncepciója arról szól, hogy ha minden jól megy a munkavállalók 1998-ra ismét elérhetik azt a pozíciót, amelyet ebben az évben. Sajnos ez csak ígéret, míg a megszorító intézkedések konkrétak. A LIGA részéről ez az anyag nem fog támogatást nyerni. Komoly töréspont volt a feketemunka megítélése. A kormány szakértői azt mondják, hogy az átalakulás természetes velejárója a feketemunka térhódítása. A szakszervezetek szerint viszont itt is fel kell lépnie a kormánynak, hiszen az állam a költségvetési hiányt ne azoktól hajtsa be, akiknek nincs más keresetük.

A másik töréspont a költségvetési-, és a piaci szféra bérei között lévő feszültség. A költségvetési intézmények szakszervezetei azt mondják, hogy 20-30 százalékkal lemaradtak a bérversenyben. Ez igaz, mondja a másik fél, de normális esetben a költségvetési intézményeknél ez nagyobb foglalkoztatási biztonsággal kell járjon. Ennek ellenére azt mondjuk, hogy nem szabad szétnyílni a két szféra közötti bérollónak, hiszen ha ez megtörténik, nem tartható fent a társadalmi szolidaritás.

-sz-

bizottságban részletes, 6 pontból, 18 al-pontból, 19 al-alponton álló megállapodási témát dolgoztak ki, ezeket az ÉT szakbizottságai készítik majd elő „politikai” — plenáris — döntésre. Szó esik majd a gazdaság-, a foglalkoztatás-, a szociálpolitika, a munkaügyek legkülönbözőbb kérdéseiről; a kormányoldal „nyitottnak” mutatkozott bármilyen téma beiktatására. A részletek, amelyből aztán a nagy átfogás fölépül majd, azt az előnyt kínálják a szakszervezetek számára, hogy szükség szerint fölhangyíthatják vagy lekicsinyellhetik őket. Viszont hátrányos is számukra, amennyiben a szakbizottságokban óhatatlanul is a kormányapparátus előfeltevéséhez kell alkalmazkodniuk.

Egyetlen apró összezördülést tört ki a tematika körül: a szakszervezetek külön al-alpontként szerepeltették volna a fekete- és szürkegazdaság kérdését, a munkaadók viszont egy egész délelőttön át ellenálltak e fölvetésnek, de aztán csak engedtek. Az adóelkerülés ellen folytatott harc természetesen a vállalkozói szervezeteknek netán kötelezettségvállalást is jelenthet; a szakszervezetek viszont okkal tekinthetik a feketemunkát fekete lónak, amiről a kormányzatkértők sem tudnak számot adni, s amelynek számlájára írhatják az egyszeri munkavállaló kiszípolozását. A másik szakszervezeti sarokkő a foglalkoztatás, ezen a téren nem biztat sok jóval a közeljövő. Ezen a fronton azonban a munkaügy is vitázik a pénzügygel: fennen bírálja például Békesi „fűnyíró” elképzeléseit, azt, hogy a közszolgálati szféra létszámcsökkentését egy röpké százalékos irányszám közbeiktatásával oldják meg.

A szeptember 6-i, pótköltségvetés ÉT-ülés fejleményei ismertek: Békesi fölajánlotta az októberre tervezett áfa-intézkedés januárra halasztását, és azt, hogy amennyiben a vezetékes energiaárakat 30 százaléknál nagyobb mértékben emelnék, megnöveli a 1,5 milliárd forintos kompenzációs keretet.

A szakszervezetek a pótköltségvetést továbbra sem fogadták el, bár értékelték, hogy a kormány „pozitív változtatásra mutatott készséget”, a visszamenőleges nyugdíjemelésről és az energiaár-kompenzációról pedig további tárgyalások szükségesek. Aznap este Horn „elképzelhetőnek” nyilvánította ki a nyugdíjúgy rendezését; majd két napra rá a kormány csakugyan engedett, az energiaárakban pedig 30 százalékra korlátozta áremelési hajlamait.

Alaptalan tárgyalások

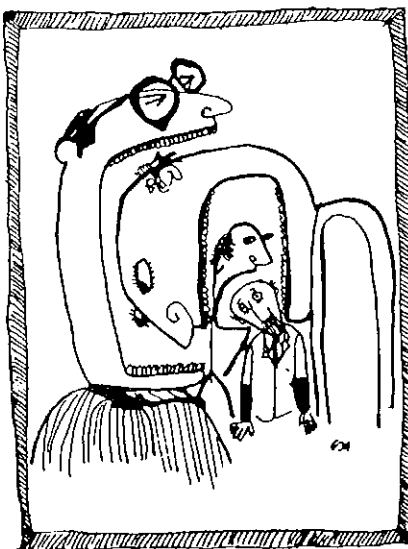
A szeptember 5-i KIÉT tanácskozásán a SZEF 20 milliárdos pótköltségvetési támogatást igényelt az intézmények számára: 10-et bérkompenzációra, 10-et pedig a költségvetési intézményeket érintő áremelések ellentételezésére. A kormány azonban úgy vélte, ezáltal jórészt elveszne a pótköltségvetés egyensúlyjavító hatása. A pótköltségvetés tervezete lehetővé kívánja tenni, hogy az intézmények vezetői vészhelyzetben bizonyos összegeket átcsoportosítsanak bérkeretükből logi kiadásokra. Az elképzelés tetszett az önkormányzatoknak és az intézményvezetőknek, a munkavállalói oldal egyedül maradt. A munkavállalói oldal szerint burkolt létszámleépítésről van szó — gyanúját a kormány képviselője is megerősítette.

A szeptemberi KIÉT-ülésen mindenekelőtt béralku folyt volna — ha lett volna egyáltalán közös tárgyalási alap. A munkavállalói oldal a közalkalmazotti illetménytábla „alapszámát”, az ún. A/1-es kategóriát a jelenlegi 8000 forintról 10 500 forintra kívánta emelni, követe a minimálbér mozgását. Herczog László szerint a KIÉT-ülésen „csak” 9500 forint hangzott el, de a kormány számára ez is elfogadhatatlan. Herczog a KSH adataira hivatkozik: az év első felében a közalkalmazottak bére — az előző év első félévéhez viszonyítva — 29,3%-al növekedett, a 9500 forint újabb 20%-ot jelent, és közel 90 milliárdos többletkiadással „nyomná agyon” a költségvetést, ha a járulékos kiadásokkal is számolunk.

A tanácskozás mindazonáltal nem volt teljesen eredménytelen. A kormány visszakozott attól a javaslatától, hogy a közalkalmazotti szolgálati időbe ezentúl ne lehessen beszámítani a korábban máshol ledolgozott éveket. Eltérően az eredeti javaslatról legkésőbb január 15-ig ki kell fizetni a 13. havi béreket is.

A KIÉT-ülés munkavállalói oldalának résztvevői anélkül álltak fel az asztaltól, hogy érdemben befolyásolhatták volna a pótköltségvetés közalkalmazottakat érintő részét, illetve kiderült volna, hogy milyen erős a közalkalmazotti érdekképviselet tényleges alkupozíciója. Másnap, szeptember 6-án, az Érdekegyeztető Tanács (ÉT) ülésén Vadász „megszerezte” a készülő társadalmi-gazdasági megállapodás tematikájának közalkalmazottakat érintő részét. A közalkalmazotti bérekről nem az ÉT, hanem a KIÉT keretein belül folyik majd a polémia. Ez korántsem csupán technikai kérdés, a KIÉT-ben esetleg elért szakszervezeti vívmányok ronthatják az ÉT-ben ülő többi szakszervezet esélyeit. A kormány elkötelezte magát a „nagy” megállapodás mellett, így egyeztetésre, — még hozzá többcsatormós egyeztetésre — kényszerül, holott az 1995-ös költségvetést saját szakállára is elfogadtathatná a képviselőkkel. A rivális szakszervezetek attól tartanak, hogy a költségvetési érdekképviselet az ő rovásukra harcolhatnak ki többletjuttatásokat. Vadász nem hagy kétséget afelől, hogy a SZEF-nek valóban ez a szándéka.

A SZEF átfogalmazta és öt pontba szedte a társadalmi-gazdasági megállapodással — és egyúttal természetesen az 1995-ös költségvetéssel — kapcsolatos „tegnapi” követeléseit. A lényeg azonban változatlan, a béralkut a 10 500 Ft-os „alapszámról” kívánja indítani, „a leghatározottabban nem tekinti tárgyalási alapnak” a kormány 9000 forintos ajánlatát. A jövő titka, hogy kipukkad-e a harcias retorikai léggömb, ám ügyes taktikával az érdekképviselet kihasználhatja a kormányzati álláspont hajszálrepedését: a Munkaügyi Minisztérium nem ért egyet a Pénzügyminisztérium 8%-os létszámleépítési elképzeléseivel, mivel attól tart, hogy a regisztrált munkanélküliek száma így 1995-től ismét növekedhet.

Országjárás

Október első felében a LIGA Elnöksége országjáró körutat szervezett, amely a társadalmi-gazdasági megállapodások folyamatáról, jelenlegi állásáról nyújtott részletesebb tájékoztatást a régiókban élő LIGA tagoknak. Ezen túlmenően az Elnökség összegyűjtötte a helyi véleményeket, javaslatokat a megállapodásról — de a LIGA Szakszervezet jelenlegi helyzetéről, a szervezés kérdéseiről is. Miskolc, Nagykanizsa, Szombathely — három város, három találkozó. Az alábbi írásban az október 13-i, nagykanizsai találkozóról Nemes Lajos, a szövetség szervezője számol be.

Ezen a találkozón a LIGA Elnökségét Fűrész Ferenc, Kosda Béla és Kovács János, a szakértői stábot Horváth Lajos képviselte. Az érdekegyeztető tárgyalásokról Kosda Béla tájékoztatójában elmondta, hogy a pótköltségvetés témaköre a munkavállalók javaslatára kikerült a társadalmi-gazdasági megállapodások előzetes

egyeztetéséből. Erre azért volt szükség, mert az előkészítetlen, késve átadott kormányzati anyag elfogadására esély sem mutatkozott, így a megállapodások megkötése került volna veszélybe. Az ÁFA 10 %-os emelését sikerült januárra elodáznia, ugyanígy az energia áremelésére is jövőre kerül sor.

A visszamenőleges nyugdíjemelésekhez is ragaszkodott az oldal, valamint sikerült elérni, hogy a forint leértékelése miatt megnövekedett gyógyszerárak plusz terheit a költségvetés vállalja. A TGM első lépcsőfokának azt várták a szakszervezetek, hogy a kormány készít egy átfogó helyzetértékelést a gazdaság állapotáról. Ez nem történt meg és ennek hiányát nem pótolja a Pénzügyminisztérium makroszintű elemzése sem. Bár nagyon sok érvel fel lehet hozni, ami akadályozza a tárgyalások sikeres, időbeni befejezését, Kosda Béla szerint ebben az évben még van esély a TGM megkötésére.

Horváth Lajos elmondása alapján nem minden fenyegető szándék nélkül elemezte a Munkügyi Minisztérium a pótköltségvetés körül kialakult helyzetet. Az ÉT Munkaerőpiaci Bizottsága előtt Kósáné Kovács Magda munkaügyi miniszter kifejtette: a pótköltségvetés mindenképpen el fogja vonni a munkanélküliek jövedelemplótló támogatására szolgáló 2,1 milliárd forintot és az ebből adódó problémákat áthárítják az önkormányzatokra. A foglalkoztatási alaphoz szükséges 10-12 milliárd forintot sem biztosítja a kormány. Ez az összeg egyébként az év végéig jelentenék az alap működőképességét. Horváth Lajos kiemelte: ezek azt jelentenék, hogy — többek között — megszűnnének az átképzések és a munkahelyteremtő támogatások is. A minisztérium ajánlata: ezek a vívmányok úgy védhetők meg, ha a Munkaerőpiaci Bizottság a szolidaritási alaphoz (a munkavállalók és a munkáltatók befizetéseiből álló, munkanélküliek ellátását fedező alap!) azonnal átcsoportosít 2,1 és 10-12 milliárd forintot — még a pótköltségvetés megszavazása előtt. Ha ez nem történik meg, akkor a kormány ügyis meghozza ezt a döntést, sőt törvénymódosítási javaslattal azt is eléri, hogy a Bizottság hatásköréből kiveszik az átcsoportosítási jogkört. Az ÉT végül is beleegyezett 2,1 milliárd forint átcsoportosításához, további összegekről viszont az érdemi tárgyalásokat is egyaránt elutasította a munkavállalói és a munkaadói oldal. Az már látható, hogy az állam a saját maga által kezelt és garantált szociális alapokat elvonta. Ezek a lépések éppen azoknak az embereknek a létét veszélyeztetik, akik a legkevésbé vannak védettek, illetve alkulhelyzetben.

A fórum során a régió képviselői által feltett kérdésekre is válaszoltak az érdekeltek, majd a TGM összefoglalt Dél-Zalai megjegyzéseivel kapcsolatban részletesebben is kifejtette gondolatait Kurucz József, Hederics István és Magyar József.

Az est további részében felmerült az a kérdés is, hogy — nem megkérdőjelezve a megállapodások fontosságát — vajon a LIGA nem áldoz-e túl sok energiát a tárgyalásokra, egyéb teendőitől nem vonja-e el figyelmét, erejét és idejét az egyeztetésekben való részvétel? Fűrész Ferenc véleménye szerint valóban leterhelte a LIGA-t a TGM, de ugyanígy az egész szakszervezeti mozgalmat is. A konföderáción belül is megoszlanak a vélemények a megállapodások értelméről és nem kevés azon LIGA-sok száma, akik szerint a jelen körülmények között nincs realitása az elvárható eredménynek. Markáns szakszervezet-politikát nyílt szókimondással kell képviselni, nem elegendő egy folyamatban egyik résztvevőként sodródni.

A továbbiakban szó esett egyéb, a belső működéssel kapcsolatos kérdésekről, majd kötetlen formájú, éjszakába nyúló beszélgetéssel zárult a rendezvény.

☞ Nemes Lajos

Jogszabálymutató

az 1994. augusztus 15. és 1994. szeptember 20. napja között megjelent fontosabb jogszabályokról

11/1994. (VIII.31.) Korm. rendelet
A társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény végrehajtásának módosításáról szóló 89/1990. (V.1.) MT rendelet módosításáról.
MK. 87.

5/1994. (VIII.31.) MüM rendelet
A szakértői működéssel összefüggő egyes kérdéseknek a Munkaügyi Minisztérium ügykörét érintő szakterületeken való szabályozásról szóló 1/1994. (I.18.) MüM rendelet módosításáról.
MK. 87.

6/1994. (VIII.31.) MüM rendelet
A szakmai követelmények kiadásáról.
MK. 87.

1944. LVIII. törvény
A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény módosításáról.

MK. 88.
1081/1994. (IX.2.) Korm. rendelet
Az 1990. május 23. és 1994. július 12. napja között hozott belső kormányhatározatok közzétételéről.
MK. 88.

11/1994. (IX.8.) IM rendelet
A bírósági végrehajtás szervezetről.
MK. 89.

12/1994. (IX.8.) IM rendelet
A bírósági végrehajtási eljárásban közreműködő jogi képviselő díjazásáról.
MK. 89.

13/1994. (IX.8.) IM rendelet
A bírósági végrehajtási jutalomról és a végrehajtási költségátalányról.
MK. 89.

14/1994. (IX.8.) IM rendelet
A bírósági végrehajtás díjszabásáról.
MK. 89.

15/1994. (IX.8.) IM rendelet
Az alapítványok nyilvántartásának ügyviteli szabályairól szóló 12/1990. (VI.13.) IM rendelet módosításáról.
MK. 89.

122/1994. (IX.8.) Korm. rendelet

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a Magyar Televízióban tárgyú 37/1994. (III.22.) Korm. rendelet módosításáról.
MK. 89.

1994. LX. törvény
A Magyar Köztársaság 1994. évi költségvetéséről szóló 1993. évi CXI. törvény módosításáról, a pártok központi költségvetési támogatásának átszervezési céljából.
MK. 90.

26/1994. (IX.13.) PM rendelet
A bünelelkmények vám- és pénzügyőrségi nyomozásának részletes szabályozásáról szóló 37/1991. (XII.24.) PM sz. rendelet módosításáról.
MK. 90.

2/1994. (IX.20.) TNM rendelet
A lakások és helyiségek bérletére valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény végrehajtásáról.
MK. 92.

Dr. Sz.K.

Krónika

Üzemi tanács választások

Megjelent az a jogszabálymódosítás, amely szabályozza az üzemi tanács választások 1995 évi időpontját. Ezek szerint 1995. május 19 és május 26. között üzemi tanács választásokat kell tartani.

Az 1993 május 21 és 28. között, valamint az azt követően megválasztott üzemi tanácsok megbízatása az üzemi tanácsok megválasztásáig, de legkésőbb 1995. május 26-ig szól.

Felhívjuk ezért a LIGA szakszervezeteink figyelmét, hogy segítsék elő a következő üzemi tanács választások sikeres megtartását, állítsanak olyan jelölteteket, akik a LIGA szakszervezet tagjai. Emlékeztetőül: az üzemi tanács 1995 évi megválasztása a szervezet jogosítványainak gyakorlásán túl azt is szabályozza, hogy az ágazati vagyon végleges megosztásában melyik ágazati szövetség milyen eséllyel illetve százalékos arányban vehet részt.

Mezőgazdasági gépek - olcsón

I. Adelhardt, a Német munkaügyi minisztérium vezetője válaszlevelet küldött a LIGA-nak, amelyben felhívta a figyelmet olcsó mezőgazdasági gépek vásárlási lehetőségeire. A bajor használtgépeladó hálózat előnyös lehet sok magyarországi vállalkozónak, gazdálkodónak (BayWa AG, Asabelstrasse 14, 81925 München Telefon: 089/9222-3352 Fax: 089/9222-3363), illetve a „Vidéki testületek szövetsége a mezőgazdasági gépek és felszerelések kereskedésére” nevű szervezethez is érdemes fordulni annak, akinek ilyen gépekre szüksége van. (Landessinnungsverband des Landmasdinen mechanikerhandwerks und - handels in Bayern, Kappelweg 5., 85276 Pfaffenhofen a.d. Ihu)

Az érdeklődőknek listát küldenek a megvásárolható felszerelésekről, gépekről. Mindezekről függetlenül a Bajor Államkormány Magyarországgal egy állandó munkacsoportot hozott létre, amely a közös munkát a két ország között, különböző területeken koordinálja. Ebben az aktuális munkaprogramban kiemelkedő helyet képez a segítségnyújtás, a vidék gépekkel való ellátása Magyarországon, és az is, hogy segítse újjáépíteni a magyar-német parasztszövetségeket. A minisztérium segítséget nyújt kölcsönökkel, részletfizetési lehetőséggel. A részletekről Abai Tamás nyújt részletesebb információt a LIGA irodában.

Vendégünk volt a miniszterasszony

Szeptember 15-én Kósáné dr. Kovács Magda és a LIGA Szakszervezetek Elnöksége közötti találkozóra került sor a LIGA székházában. A találkozón — mely a munkaügyi tárca kezdeményezésére jött létre — a miniszterasszony hangsúlyozta: nincs szó különmegállapodásról, az új kormány új munkaügyi minisztere minden érdekképviseleti szervezettel szeretné fenntartani a párbeszédet. Egyben cáfolta azt a szakszervezetek részéről felmerült kérdést, hogy a kormány a gazdasági-szociális paktum tárgyalásai során a munkajogi kérdéseket "hátrébb sorolná" a megállapodás egyéb kérdéseinél. A LIGA Elnöksége jelezte, hogy a munkavállalói jogok megsértésének komoly gazdasági következményekkel kell járnia a munkáltatókra nézve, és felvetette, hogy a minisztériumnak a jogi szabályozást egyértelművé kell tennie úgy a szakszervezetek, mint az üzemi tanácsok számára is. A találkozón a LIGA felvetésére szóba került a Nemzetközi Munkaügyi Szervezettel (ILO) meglévő kapcsolatok összefogásának kérdése, hiszen a nemzetközi jogi állásfoglalások kidolgozásánál a minisztériumnak és a szakszervezeteknek együtt kell működnie a jövőben is. Végezetül a felek áttekintették a társadalmi-gazdasági megállapodás bér-, és foglalkoztatáspolitikai kérdéseit, az Érdekegyeztető Tanács bizottságainak munkáját, és szorgalmazták a munkahelyi problémák konfliktuskezelő intézményhálózatának kialakítását.

Teljes tisztújítás a L.E.SZ.-ben

Teljes tisztújítást hajtott végre a LIGA Egészségügyi Szövetsége október 7-i rendkívüli küldöttgyűlésén. A szövetség új elnöke Horváth Attiláné lett. Módosították az alapszabályt, amelynek értelmében az ügyvivő testületet hét fős elnökség váltja föl.

Horváth Attiláné, a LESZ elnöke az egészségügy legsúlyosabb problémáira rámutató javaslatot ismertetve úgy fogalmazott, hogy a közalkalmazotti bértáblázat A kategóriájának illetményalapja nem lehet kisebb, mint az éves kialakult minimálbér. Szorgalmazzák, hogy az egészségügyi dolgozók a továbbiakban is közalkalmazottak maradjanak, azonban a törvény vegye figyelembe az egészségügy sajátosságait.

SZSZNSZ küldöttség

A LIGA vendége lesz november első hetében a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének részéről Jean Lapointe az SZSZNSZ kelet-európai képviselője és Hubert Cambier, az ICFTU Közép-Kelet-Európai osztályának munkatársa. Itt-létük célja, hogy meghatározzuk a LIGA oktatási és az ezzel kapcsolatban álló szervezési igényeit, hogy azután erre alapozva a további együttműködés irányát is megállapítsuk.

A látogatás programja október 1-én kezdődik, amikor is a vendégek megbeszélést folytatnak a LIGA elnökségi tagokkal és szakértőkkel a LIGA szervezetségéről, oktatásáról. A hét folyamán több tagszervezetet látogatnak meg az SZSZNSZ képviselői, majd november 4-én egynapos szemináriumot tartanak a LIGA oktatásért és szervezésért felelős embereivel országos és szövetségi szinten. A LIGA elnöksége a látogatás végén meghívja a vendégeket a a LIGA Akadémia gazdasági-szociális paktumról szóló tanfolyamára.

Akármit, csak szakszervezetet ne?

Október elején tartotta ötévenkénti rendes tisztújító közgyűlését a Magyar Újságírók Országos Szövetsége. A kislétszámú, hétezer tagot számláló, ám annál hangosabb és befolyásosabb érdekesoport szakmai-érdekvédelmi szövetsége a világon talán egyedülállóan, nem szakszervezet, hanem csak egyesület. Ennek megfelelően nem rendelkezik mindazokkal a jogokkal, melyek más érdekvédelmi szervezetnek kijárnak. Nem tud kollektív szerződést kötni, nem köthet bérmegállapodást, stb. Vajon miért van ez így? S egyáltalán szüksége lenne-e ezekre a jogosítványokra?

A feltett kérdésekre nem könnyű válaszolni. De vegyük sorjában. Miért nem szakszervezet? Mert eleve nem ezzel a szándékkal működötték. Felülről irányított szervezet volt a diktatura és a sajtó között. Felülről, a szövetségen keresztül (is) próbálták megfogni az újságírókat, másfelől jogosítványok híján is képes volt érdekeket képviselni, "kijárni" felfelé. S hiába újult meg a rendszerváltás előtt, egyesületi jellege megmaradt. Az Antall rendszer újságíró ellenes politikája, s a politikusok által kitalált és szított médiaháború, valamint a ránk szakadt vadkapitalista privatizáció pedig igencsak rossz helyzetbe sodorta a hírlapírókat. Megszűntek az állam által adott támogatások és kedvezmények, a politikai kiszolgáltatottság mellett megjelent a gazdasági, s médiaháború sem a politikusok, hanem

éppen, hogy az újságírók közül szedte és szedi napjainkig is áldozatait. A többség kilépett, vagy kimaradt a SZOT-maradvány szakszervezetből. Az 1989-ben alakult Sajtószakszervezet, mely idén tavasszal lépett ki az MSZOSZ-ból, nehezményezve annak pártkötődését, saját bevallása szerint 1310 tagot számlál. Hogy e tagok közül hányan vannak, akik tudatosan vállalják szakszervezeti tagságukat, s hányan fizetik a tagdíjat megszokásból, azt senki sem tudja. Az azonban biztos, hogy se ők, se a MUOSZ nem tudja megfelelően ellátni a szakma érdekvédelmét, attól teljesen függetlenül, hogy van-e rá jogosítványa, avagy nincsen. Ugyanilyen szempontból inkompetens az előző kormányhoz kötődő, mindenkor kormányhű újságírók által alapított, úgynevezett MUK (Magyar Újságírók Közössége). Néhány kivételtől eltekintve (pl. a rádiósok által létrehozott FRÁSZ, amely a független rádiósok szakszervezete — alapításánál a LIGA is bábáskodott) a szakma munkavállalói tehát teljesen kiszolgáltatottak főszervezőknek, tulajdonosnak, s a politikának egyaránt.

A MUOSZ néhány vezetője felismerte ugyan a problémát, s az egyesületi jelleg mellett, az érdekvédelmet érdemivé teendő megpróbálkozott a szakszervezetté alakulásra rávenni a tagság képviselőit, ám ez a próbálkozás még a mostanit megelőző küldöttgyűlésen kudarcba fulladt. A másokat olykor oly profi módon felvilágosító urak és

hölgyek az istennek se akarták megérteni, hogy az átalakulás csak előnyökkel jár. A többség korábbi tapasztalatait és előítéleteit révén a szakszervezetet, aféle gumicsontrágó gittegyetnek tartja s a mai napig jobban bízik az előző rendszerben jól kitapasztalt egyéni alkukban, mint a szolidaritás erejében. Hogy ez így van, azt nemcsak a mindenkiben rögzült megszokás indokolja, de az is, hogy a különböző konföderációk vajmi keveset foglalkoztak ezzel a réteggel.

Vidéki és országos, helyi és réteglapok szerkesztőségeiben napi kérdés az érdekvédelem hiánya, s nemcsak a dolgozók, de a külföldi tulajdonosok részéről is — ám néhány halvány kezdeményezésen kívül semmi sem történik. Akiket baj ér azok kapkodnak fűhöz-fához, a többség pedig örül, hogy nem kell ilyesmivel foglalkoznia. A nyugatról ránk szakadt tőkésék egyelőre nem hisznek a szemüknek. Míg saját országaikban a különböző újságírókat tömörítő szövetségek igen mives, s értékes ágazati s helyi kollektív szerződések által biztosítják jogaikat, harcolnak ki újabb és újabb kedvezményeket, addig itthon az esetek többségében nincs kivel tárgyalni.

Ez a helyzet pedig hosszú távon tartathatatlan s nem csak az újságírókra nézve, de minden munkavállalóra káros. Vajon milyen módon közelíti meg az érdekvédelmi szervezeteket s azok akcióit, aki a maga érdekvédelmét se tudja megszervezni, illetve sikerélmények hiányában nem hisz az egész értelmében?

∞ Teőke Gábor

Nemzetközi hírek

- Szeptember 5-9-ig Angliában, Blackpoolban tartotta a TUC 126. Kongresszusát. Az évente megrendezésre kerülő találkozóra az idén a LIGA is képviseltette magát, Benyó Béla személyében.
- Szeptember 12-13. között Brüsszelben került sor az ETUC 7. Kongresszusának 2. Kongresszuselőkészítő ülésére. Az ülésen Koller Erika vett részt.
- Szeptember 20-án látogatást tett a LIGÁ-nál Walter Überbach, a DGB nemzetközi osztályának vezetője. Hadházy Ágnes, Fűrész Ferenc, Németh Károly és Koller Erika fogadták.
- Szeptember 22-25. között az ETUC az Európa Bizottság, a FES és a Hans Böckler Alapítvány támogatásával magyar megfigyelő szervezeteinek közreműködésével A demokrácia, mint a béke előfeltétele címmel kerekasztal konferenciát tartott Budapesten a volt jugoszláv országok helyzetéről. A média-szekciót Csákó Mihály vezette. Részt vett még Réti Tamás, Kende Ágnes, a sajtócsoport részéről Varga Anna, és a nemzetközi csoport teljes stábjá.
- A fent említett kerekasztal konferencia vendégei közül ketten is ellátogattak a LIGÁ-ba, mégpedig Andrzej Adamchik, a Szolidaritástól, és Victor Ciorbea, az egyesült CNSLR-Frátia ügyvezető elnöke.

Koller Erika

Angliai beszámoló

A TUC az angolszakszervezeti élet legjelentősebb, nagy hagyományokkal rendelkező érdekvédelmi szervezete, amely fontos szerepet játszik a nemzetközi szakszervezeti mozgalomban. Ennek ellenére eddig gyakorlatilag semmilyen kapcsolatunk nem volt velük. A 126. kongresszusukra szeptember 5-9 között került sor Blackpoolban. A kongresszus a TUC általános megújítását tűzte zászlajára. Erre egy olyan időszakot követően került sor amikor a thacheri gazdaságpolitika következtében a mozgalom 4-5 millió tagot veszített el. A közelgő választásokra készülő Labour Party potenciális szövetségest lát a szakszervezeti mozgalomban, ám ennek feltétele, hogy szélsőséges erőket háttérbe szorítsák és reális programot dolgozzanak ki a jövőre vonatkozóan.

A BBC nyilatkozat

A megnyitó ceremónián mint kiemelt vendéget az elnökségi asztalhoz ültettek és bemutatnak a plénumnak. Ezt követően a BBC riportere megkért, hogy mondják néhány szót a kongresszusról szerzett benyomásairól és arról, hogy mit várok tőle. Válaszomban elmondtam, hogy tanulni szeretnék egy ilyen nagy hagyományokkal rendelkező szakszervezettől, mint a TUC, hiszen a tagság informálásának hatékonyságát tekintve a TUC előrébb jár, mint a mi szakszervezetünk.

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet

Másnap beszélgettem Ulrich Flesher úrral, aki a NMSZ genfi irodájában dolgozik a LIGA és az NMSZ kapcsolatáról. Elmondtam, hogy jók a kapcsolataink a budapesti irodával, különösen Pekka Aro úrral és jelenleg is terveztünk konkrét együttműködést.

Ezt követően találkoztam Jonh Evans úrral a TUAC (Az O.E.C.D. tanácsadó testülete) főtitkárával, aki annak a véleményének adott hangot, hogy a magyar szakszervezeti mozgalomnak fokozatosan be kell kapcsolódnia a TUAC tevékenységébe.

Európai Szakszervezeti Szövetség

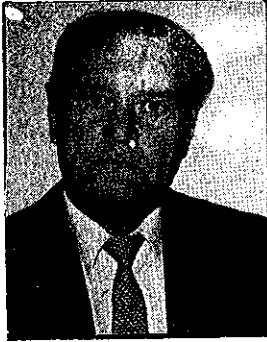
Jerry Zelhoeffer, az AFL-CIO párizsi irodavezetője kérésre megszervezett egy találkozót Emillio Gabagio úrral az Európai Szakszervezeti Szövetség, (ETUC) főtitkárával. Azt kérdeztem tőle, hogy hogyan látja a LIGA csatlakozási esélyeit az ETUC-hoz. Melyik LIGÁ-ról beszélek, kérdezte tréfásan. Azt válaszoltam, hogy én csak egy LIGÁ-ról tudok, azok akik nem voltak képesek elfogadni a legutóbbi kongresszus határozatát, kiváltak a szervezetünkől, de létszámuk nem jelentős. Gabagio úr beszámolt Palkovics hozzá intézett leveléről, amelyben felvállalta az elszakadók képviselését a nemzetközi szakszervezeti mozgalomban. Kijelentette, hogy a maga részéről

csak egy LIGÁ-t tud elfogadni, a miénket, és ezt válaszelevelében meg is írta Palkovicsnak. Véleménye szerint hasonló esetek más, a miénknél nagyobb múlttal rendelkező szervezeteknél is előfordultak. A kongresszus szünetében találkoztam Pocse úrral, aki korábban a DGB magyar ügyekkel foglalkozó referense volt, őt is az ETUC tagságunk esélye felől faggattam. Szerinte a felvételnél sokat számít majd az üzemi tanács választáson elért eredményeink, de egyelőre ne izguljunk az ETUC tagság miatt, támogatnak bennünket.

TUC

A harmadik napon találkoztam beszéltem meg Michael Welsh-sel a TUC Nemzetközi Osztályának vezetőjével, hogy áttekintsük kapcsolataink alakulását. Megemlítettem, hogy ismereteim szerint stabil kapcsolataik vannak az MSZOSZ-szel, mely reményeink szerint nem lehet akadálya együttműködésünknek. Welsh úr válaszában kijelentette, hogy ami a kapcsolataink alakulását illeti, nem kategóriákban gondolkodnak és annak kritériumaként a függetlenséget és a reprezentativitást jelölte meg. A konkrét együttműködést illetően pedig közölte velem, hogy tud a közös Phare pályázatunkról, amelyet időközben alá is írtak.

Érdekes, hogy Tom Etty, a holland FNV szakszervezeti tömörülés képviselője a kelet-európai szakszervezetek az ETUC-hoz való csatlakozási esélyeiről elmondta, hogy személyes véleménye szerint a csatlakozás nehézségekbe fog ütközni, mert az EU szakszervezetei a saját meg nem oldott problémáikkal vannak elfoglalva. A kelet-európai szakszervezeteinek gondjai annyira eltérőek ettől, hogy félnek, ez csak tovább bonyolítaná helyzetüket. Ettől függetlenül úgy vélte, hogy a csatlakozás elkerülhetetlen és csak idő kérdése, amely többek között függ az adott ország gazdasági helyzetétől is, mert nem akarják felhígítani a saját, nehezen megszerzett jogait. Ezzel együtt Magyarország már most is az elsők között van a csatlakozásra várók között.

Jogvédők

A LIGA Dél-Zalai Szövetségéhez csatlakozott a Zala megyei Állampolgári Jogvédő Szövetség. A szövetség vezetőit, Szmodics Gézát (fotónkon) és Pecsicsné Borsos Katalint kerdeztük arról, hogy kik ők, és hogyan képzelik el a további működésüket a LIGA Szakszervezetek keretén belül.

— A Zala megyei Állampolgári Jogvédő Szövetség 1991. október 28-án alakult meg, 73 taggal a két alapszervezetben – tájékoztat Szmodics Géza. Az állampolgárok érdekévédelmét, sérelmeinek megvédését tűzte ki célul maga elé. A jelenleg 1700 tagot számláló szövetség 22 helyi szervezetben tömörül. Az első időkben főleg a lakáshitel-kamatok ügyében védték meg a károsultakat, ami nem volt egyszerű, hiszen az Alkotmánybíróság önmagában nem találta jogellenesnek a hitelkamatok emelését. Azonban a szövetség jogászai ezekben a perekben a Ptk. azon paragrafusára hivatkoztak, ami szerint ha a szerződés bármelyik fél lényeges érdekeit sérti — például existenciálisan ellehetetleníti a szerződés kötését későbbi adóssá — mód van a szerződés akár eredeti feltételekhez hű visszaállítására is. — Zala megyében 300 pert indítottunk, 15 még folyamatban van, 13-at elvesztettünk, a többi megnyert per — bizonyítja a szövetség elnöke működésük hatékonyságát. De más sikerekről is beszámol: — 1992-júniusáig az OTP-nek letiltási joga volt. Ezt perelte a szövetségünk, mondván, hogy az OTP azért mégsem hatóság. Végül az Alkotmánybíróság megszüntette az OTP-nek ezt a jogát.

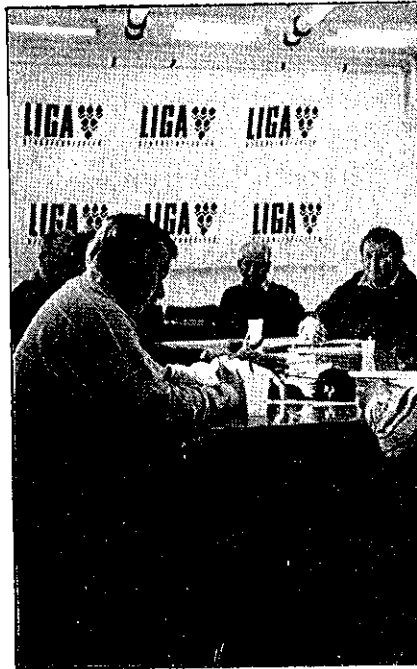
A jogvédők saját tagjaikat minden perükben ingyenesen képviselik. A megyében több helyen ingyenes jogsegélyszolgálatot adnak. Nagykanizsán, Zalaegerszegen, Lentiben, Keszthelyen, Hévízen van tanácsadó szolgálat. Ezen kívül szociális gondozó hálózatot is üzemeltetnek, öt főállású gondozóval.

Négy alapítvánnyal tartanak fenn példás együttműködést. A Héra alapítvánnyal, amely a villanyszámlák kifizetésében segíti a rászorulókat, a Sorossal, amely a rákos és leukémiás betegekért létrehozott alapítványt finanszírozza, az Időskorúak Mezővásárhelyi alapítvá-

nyával és a veszprémi Cukorbetegség Országos Szövetségével. Nyugdíjkiégészítési problémákkal is hozzájuk fordulhatnak a rászorulóknak. A helyi önkormányzatoknál eddig 400 alacsony nyugdíjat változtattak át méltányosabb összegre, de kárptólási jegyekkel kapcsolatos visszaélésekben is adtak már tanácsokat, bizonyítva: a civil szféra hatékonyan képes fellépni intézmények, lobbyik és összefonódások ellen is.

— A LIGÁ-val való együttműködésünk mindkét fél számára előnyöket rejt — vallják — egyrészt helyiségeket kapunk működésünkhöz Zalaegerszegen és Nagykanizsán, ugyanakkor szélesedhet a LIGA érdekvédelmi tevékenysége is. Reméljük a jövőben még jobban szervezett és hatékony érdekvédelmet tudunk ellátni, és ezt a hozzánk fordulóknak is érzékelik majd.

Kozák

A szövetségek vezetőinek megbeszélése a LIGA székházban az ÉT plenáris ülése előtt.

BONBON

Zala megyei Sütőipari vállalatból kivált Bonbonetti Rt. üzemében friss kenyér és ostyaillat. A tárgyalóasztalon a Kft. töltött ostyái, a falon tábla, rajta még a nemrég megkötött Kollektív Szerződés számoszlopai.

— Úgy érzem jó kollektív szerződést sikerült tető alá hozni az ősz elején — beszél a szakszervezet eredményeiről Horváth György ügyvivő. — Pedig nem volt könnyű az indulás, a leválás után a vállalat üres zsebbel állt itt májusban. Ráadásul az Ibl Bankban is benmaradt a pénzünk. Ennek ellenére, amióta ez a vezetés átvette az üzemet, nem volt leépítés. Szerencsénk volt —veszi át a szót Szommer Andrásné, ügyvivő —, partnerek voltunk a vezetéssel a leválásban, és a tárgyalások során sem volt komolyabb összetűzésünk. A régi cégnél, Zalaco-nál keményebb tárgyalási stílust szoktunk meg. Most nem kellett fölugrálni a tárgyalóasztaltól. Tudtuk, hogyha észérveken belül maradunk, sokkal többet érhetünk el. Arra számítottunk, hogy hideg ételmezt kell magunkkal hozni, de annak köszönhetően, hogy a vezetőséggel való tárgyalás előtt több fordulóban egyeztetettünk, a végső megbeszélés gyorsan lezajlott. Sikerült megemelni a végkielégítést, és egyéb juttatásokat is, például a dolgozók a vállaltól kedvezményesen vehetnek kenyeret.

Természetesen a bérkérdés volt a legnehezebb. A szakszervezet 12 százalékot kért azonnal, és a 13. havi bért, a gazdasági vezetés 8 százalékot ígért jövőre. Az eredmény: a béremelés pedig 10 százalék lett, a tizenharmadik havi bérnek pedig 50 százalékát kapják meg a dolgozók az idén, a többi a vállalat törleszti.

A munkaadók részéről Dr. Berlinger Henrikné-t kérdezem, hogyan látták ők a tárgyalásokat:

— A szétválással a Bonbonetti Rt. lehetőségei bővültek, nincs központi irányítás, magunk alakíthatjuk az ár- és a piacpolitikát. Az édesipar viszonylag jó helyzetben van, nem kellett létszámleépítést alkalmazni. Régebben érdekellentét volt köztünk, ami főleg a Zalaegerszegi központnak volt köszönhető, most pedig egy irányba kellene menni. Véleményem szerint az új kollektív szerződésből ez látszik.

Érdekesség, hogy az MSZOSZ szervezet megszűnt a gyárban, jelenleg a 270 aktív dolgozóból 211 LIGA tag. De perze a lényeg a jó kollektív szerződés — a többi a desszert.

kl-

A Kormány egészségügyi programjáról

Az Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetei Baranya megyei Szövetsége Titkári Tanácsa 1994. szeptember 26-i testületi ülésén foglalkozott a kormány - véleményezésére megküldött négyéves egészségügyi programtervezetével.

Egyetértünk azzal, hogy az egészségügyi ellátórendszer teljes átalakításra szorul. Alapjában véve a kormány megfogalmazott intézkedési terve elfogadható. Amit nyomatékkal szeretnénk aláhúzni, az az egészségügyi dolgozók — beleértve az idősgondozásban, az értelmi ill. mozgássérült gyermekeket el látó intézményekben dolgozókat is — tarthatatlan bérhelyzete. Sajnos nem tudunk azzal egyetérteni, hogy „a kormányzati ciklus első két évében, az egészségügyi bértömeg reálértékének megőrzése lehet a megvalósítandó cél” és csak 1996-97-ben lehet megteremteni az abszolút növekedés feltételeit.

Köztudomású, hogy a kormány hivatalba lépését követően rövid időn belül 8%-os forintleértékelést hajtott végre, ezt követte ill. követi egy jelentős mértékű (kompenzáló) áremelkedés. A nép gazdaság más ágazataiban a béremelkedés mértéke elérte, néhány helyen meg is haladta az ágazatunkban dolgozókéét. Azzal, hogy az itt dolgozó-

kat még két évig értékmező bérpolitikai intézkedésekkel sújtják, az ágazatban dolgozók bérhelyzetüket tekintve ugyanolyan rossz helyzetbe kerülnek, mint a KJT bértáblázatának bevezetését megelőző időszakban. Ez nem lehet a kormányzat célja. Az ágazatunkban dolgozók elvárása, hogy a KJT bértáblázata AI kategóriájának szorzója már az idén érje el az 1994-re kialakított minimálbért, a 10.500,-Ft-ot. Körülbül ez az az összeg, ami a forint leértékelésnek a más népgazdasági ágak átlagos 1994. évi béremelkedésének megfelelő.

Egyetértünk a kórházigazgatás (rendelőintézeti igazgatás) újra szabályozásával. Szükséges, hogy az intézményeket egyszemélyi felelősséggel menedzser szemléletű vezető irányítsa. Meg kell szüntetni a hármasságú igazgatói struktúrát, amely ma már gátja a zökkenőmentes munkának. Az idősgondozás - házi betegellátás tovább fejlesztése felveti a szociális otthonokba beutaltak helyzetének felülvizsgálatát, mely sok esetben rendezetlen. Nem tartható az itt elhalálozott gondozottak temetését követő örökösödési kérdés, az eltemettetések költségnek viselése, valamint az, hogy a gondozási díj megfizetését követően a gondozottnál maradó

plusz pénzt a velük nem sokat, vagy semmit nem törődő hozzátartozók tessék zsebre, ahelyett, hogy azt saját szükségleteik kielégítésére fordítanák. Ugyanez a helyzet az értelmi fogyatékosokat foglalkoztató nappali intézetekben is, ahol sokszor az egész család az itt gondozottak itt szerzett vagy részükre kiharcolt jövedelemből él. A prevenció elsőségét hangsúlyozva a komplex lakossági szűrés megszervezése mellett a gyermekkorú lakosság komplex szűrővizsgálatának megszervezésére is gondot kell fordítani.

A védőnők szervezeti hovatartozását sürgősen rendezni kell. Ki kell mondani, hogy védőnő munkáltatója nem lehet a kórház vagy rendelőintézet ápolási igazgatója. A védőnő szakmai irányítója a vezető védőnő, munkáltatója az az önkormányzat (polgármesteri hivatal), ahol feladatát végzi. A védőnők önállósága jelentősen növekedett a terhesgondozás vonalán. Jelentős a szerepük a szülésre való felkészítésben is. Ugyanez még nem rendezett a 0-18 éves korú gyermekek gondozása terén. Olyan védőnői centrumokat kell kialakítani városokban is, ahol megvannak a rájuk ruházott feladatok elvégzésének feltételei.

EDSZ Baranya megyei Szövetsége

A LIGA a munkanélküliekért

Szeptember végén a Dél-Zalai területi szövetségnél járt a Harsona szerkesztője. Találkozott a Tungsram, a Bonbonetti Rt. szakszervezeteinek, és a Jogvédő Szövetség ügyvivőivel (Lásd cikkünket a 8. oldalon). De sor került arra is, hogy a szövetség működésének mindennapjaival is megismerkedjen. A területi központban Vass Lajosné fogadta, a Munkanélküliek érdekvédelmi ügyfélszolgálat vezetője.

— Az ügyfélszolgálat január 1-én kezdte el a tevékenységét. Jó kapcsolatot sikerült kiépítenünk a helyi Munkaügyi Központtal, a Családsegítő Központtal és az Önkormányzat hatósági osztályával. Állandó meghívottja va-

gyok a városi Szociális Kerekasztalnak, ahol azon tevékenykedünk, hogy minél összehangoltabban tudjunk javítani a rászorulókon.

— *Hányan keresik fel az irodát?*

— A sajtóban, városi televízióban történő bemutatkozásunk után egyre többen jönnek. Eddig többszáz nyilván tartási lapot töltöttem ki, melyben az ügyfélre vonatkozó adatokat rögzítem. Így könnyebb az álláslehetőségeket és az igényeket összeegyeztetnem. De jogi problémákkal is jönnek, például, hogy a munkáltató jogszerűtlenül mond fel, és felmondás után hónapokon át nem adja ki a munkavállalónak a szükséges okmányokat.

— *Ezek szerint az iroda hiánypótló feladatokat lát el.*

— Csak egy példát mondanék. Talvaly a munkanélkülieknek egyéni adóbevallást kellett készíteniük a kapott

jövedelmükről. Sokan erre képtelenek lennének, de megfizetni sem tudnák a szakszerű bevallást. A Munkaügyi Központtal való megállapodásunk értelmében az iroda felvállalta ezek elkészítését, így ők az ügyfeleket hozzánk irányították.

Megalakult a LIGA Nyugdíjas Szervezeteinek Országos Tanácsa

Szeptember 15-én a nyugdíjas tagszervezetek vezetői országos értekezletre gyűltek össze a LIGA Thököly úti székházában. A meghívott 24 szervezet közül Szombathely, Győr és Kecskemét nem képviseltette magát. Az igazán nagy szervezetek vezetői viszont megjelentek, így a hatezer bejegyzett tagból közel ötezer képviselője jelen volt. A tanácskozást Rehák Ferenc megbízott vezető nyitotta meg, emlékezve az elmúlt hónapok eseményeire, a szervezetépítésben a tanácsadó szolgáltatásban elvégzett munkákra. Ezt követően az elnökség részéről Fűrész Ferenc tájékoztatta a megjelenteket az elnökség munkájáról és a LIGA szervezeti életében a tavasz óta történt változásokról. A többi között elmondotta, hogy az emlékezetes április 23-i közgyűlésen a belső válság feloldásának reményében új elnökséget választottak, amelyben már a régi vezetőségi tagok közül senki sem került be. Úgy látszott, hogy megoldódik a válság, de a vezetésből kiszorultak közül néhányan nem nyugodtak bele a vereségbe, megalakították az úgynevezett demokratikus platformot, akik jelenleg a Munkástanácsok tagjai. A szakadárokon kívül a LIGÁnak 167 szervezetében 50 ezer a rendszeresen fizető tagok száma. A gazdasági helyzete ma sem rózsás a LIGÁnak, de remélhető, hogy az anyagi problémák a következő évre megoldódnak, s a nyugdíjasok is több támogatást kaphatnak.

Az elnökségi tájékoztató után Kovács Ottó a fővárosi tagszervezet vezetője azt javasolta, hogy a LIGA, mint kis szakszervezet — a saját súlyát növelendő — a többi kis szakszervezettel együttműködve ellensúlyozhatná a politikai pártokkal együttműködő nagy szakszervezetet. Fűrész Ferenc a gondolatot helyénvalónak találta, a LIGA kezdeményezett is közeledéseket, ahol a partner is alkalmasnak találtatott, de a függőben levő vagyonmegosztás komoly akadálynak bizonyul. Bánföldi Sándorné Jászberényből, Bors Györgyné Vecséről napi gondolataikról számoltak be. A kisnyugdíjasok sorsának jobbításáról Boda Ferencné társadalombiztosítási szakértő — a LIGA székházában minden kedden és csütörtökön délután tartanak ügyeletet — elmondta, hogy 1992. szeptember óta működő tanácsadó szolgálat sok kisnyugdíjasnak - köztük vecsésieknek is kijárta, hogy a nyugdíjukat 500-800-1.000,-Ft-tal emelje a társadalombiztosítás. Dr. Cseresnyés Nándor szakértő a jogi vonatkozású tanácsadói tapasztalatait ismertette. A tanácskozás egyik központi témája volt a tanácsadó szolgálat országos hálózatának kiépítése. Szombathelyen előrehaladott tárgyalások folynak a szolgálat létrehozásáról. Székesfehérváron Koszorús Béla beszámolója szerint a helyi Nyugdíjas Érdekvédelmi Egyesülettel közösen oldották meg a tanácsadást, amely igen hatékonyan működik. Éléménybeszámolót is hallhattak a balinkai — a környező községek egész sorát magába foglaló — nyugdíjas szervezet életéről. A bodajki központtal működő nyugdíjas szervezet életéről Török Sándor, a bakonyesemeyi központtal működő szervezet életét Takács László ismertette. A munkahely, a bányá segítségével és részben önrőből, meg az önkormány-

zat támogatásával se szeri se száma az országjáró kirándulásoknak, a klubfoglalkozásoknak, a kisnyugdíjasok a mozgáskorlátozottak támogatásának, a színes nyugdíjas élet eseményeinek. Hasonló beszámolót tartott Szőke Lászlóné a Tungsram nyugdíjas szervezeteinek vezetője. Náluk a vállalat támogatásával — néha az önrőlt is igénybe véve — nemcsak a nyugdíjasok megvendégelése a kisnyugdíjasok személyes megkeresése, segítése, hanem a külföldi autóbuzos kirándulás is gyakoriak. Hasonlóan mozgalmassá életéről adott számot a Compack részéről Pál Ivánné és Abonyból Trepák Sándor, aki november elején tartandó nagy nyugdíjas összejövetelre szervezte a fővárosi kollegákat. Panaszként hangzott el, hogy az új privatizált munkahelyeken kerek-perec megmondják, hogy a régi nyugdíjasok nem érdekelnek bennünket, csak azok, akik mostantól mennek nyugdíjba.

Tudjuk, nem is volt más hozzáállás várható. Ez azonban arra figyelmeztet, hogy a nyugdíjasoknak — szervezeteknek is egyes személyeknek is — jobban figyelniük kell egymásra. A jövőre vontakozóan a tanácsadó szolgálat megszervezése mellett szóba került az öregek világnapjának helyi megszervezése, a novemberre váltható helyhatósági választás, amelyen a LIGA pártsemleges alapelveihez híven a nyugdíjas szervezetek a nyugdíjas-barát jelölteket támogatják. Végül a jelenlevők az eddigi bizottságok helyébe megalakították a LIGA Nyugdíjas Szervezeteinek Országos Tanácsát. A Tanács a következő állásfoglalást fogadta el:

A LIGA Nyugdíjas Szervezeteinek Országos Tanácsa megnyugvással és köszönettel fogadja a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat, továbbá a társadalmi, politikai szervezetek és magánszemélyek kiállítását a nyugdíjasok érdekeinek védelmében. Megértéssel fogadjuk a fiatal demokraták nyugdíjas-barát szándékát. Tudomásul vesszük, de nem támogatjuk azokat a nyugdíjas egyesüléseket, szövetségeket, amelyeknek vezetői személyes célból politikai pártba vállaltak szerepet. Nyugtalanossággal tölt el bennünket a hatalom politikájának kettőssége, amely egyrésztől rászorulók sorsának jobbítását igéri, (ami érthető: több mint egymillió a 10 ezer forint alatti, másik egy és negyed millió a 15 ezer forint alatti nyugdíjas), másrésztől pedig ma is úgy állítják be a nyilvánosság előtt, mintha a nyugdíjemelés visszemenőleges kifizetésétől függne az ország jövője, miközben tovább folytatódik a pazarló gazdálkos, a végkielégítések oda-visszajártsága, a kárpótlás a privatizálás körüli átláthatatlan taktikázás. Belátjuk, mint ahogy negyven éven át aktív dolgozóként sokszor kötelezték rá bennünket, hogy nehéz helyzetéből az ország csak összefogással tud kilábalni. Nem zárkózunk el most sem a terhek vállalásától, ha az a szóban meghirdetett arányos teherviselésre épül. Éppen ezért hangsúlyozzuk: a ríogatás csak arra jó, hogy növelje a kisnyugdíjasok elkeseredését. Ez pedig a hatalomnak sem lehet jó. Ezért kérjük a hatalomtól a mindenkor érvényes törvények egyértelmű végrehajtását.

Oktatás

Kende Ágnestől, a LIGA Akadémia csoportvezetőjétől kérdezzük, milyen tanfolyamokat tervez az Akadémia a közeljövőben.

— Az Akadémia november 5-6-án LIGA Akadémia Tábor rendez Budapesten. A tanfolyam célja a társadalmi-gazdasági megállapodás elemzése, várható hatásainak vizsgálata. A tervezett program szerint első nap *Gazdasági alapismeretek, a társadalmi-gazdasági megállapodás gazdasági vonatkozásai* címmel Dr. Réti Tamás tart előadást, majd Migács Tibor beszél a *társadalmi-gazdasági megállapodás szociálpolitikai vonatkozásairól*.

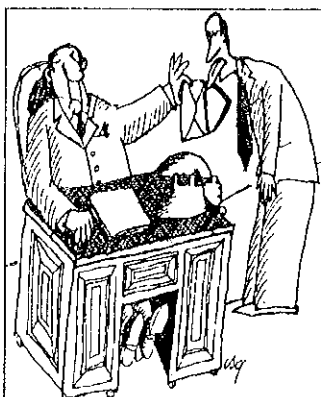
Másnap a megállapodás munkajogot érintő részéről Dr. Fuchs József ad elő, őt Dr. Fazekas Károly követi a megállapodás foglalkoztatáspolitikai vonatkozásairól. A tanfolyam elsősorban a választmányi tagoknak szól, de reméljük, hogy az ott elhangzottakat szélesebb körben is fel lehet majd használni.

• Milyen eredménnyel járt a PHARE Demokraciaprogramhoz benyújtott Akadémia pályázat?

— Örömmel mondhatom el, hogy a programot elfogadták, és várhatóan még e hónapban sor kerülhet a szerződés megkötésére is. A terv partnerszervezetei: FO, CFDT (Franciaország), TUC (Anglia), Szolidaritás (Lengyelország) és a LIGA Akadémia. A terv célja a két keleti szervezet vezetőinek szakmai képzése. Ennek keretében négy többnapos tanfolyam kerül megrendezésre 1994 december-április között különböző témákban, melyeknek a hallgatói az Elnökség tagjai és a szövetségek vezetői lesznek.

Az első tanfolyamot december 5-8 között rendezzük meg a *szakszervezetek szerepe a gazdasági átalakulás idején* témakörében. 1995-ben, január 23-27 között a *non-profit szervezetek irányítása* témakör kerül majd reflektorfénybe, február 13-15 között a *szakszervezetek és a politikai pártok* kérdéskörét tanulmányozhatják a résztvevők. A program utolsó részében, április 11-14 között a *szakszervezetek és a sajtó viszonya* kerül terítékre.

Oz-

ESZMÉNYI BEOSZTOTTAK

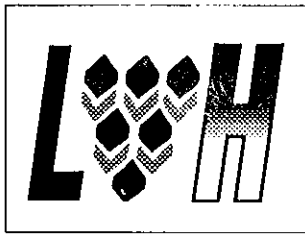

— Kicsit hideg a víz, osztályvezető úr.

Hacsek és Sajó

- Hallotta, Hacsek, a LIGA ismét perel.
- És nem kiabál?
- Már miért kiabálna?
- Az én feleségem amikor perel, akkor mindig kiabál.
- Ide figyeljen. A LIGA a Munka Világa Alapítvány volt kurátorát perli, mert a vagyoniával rosszul gazdálkodott.
- Na hallja!
- Mi az, hogy na hallja?
- A vagyont egy kurátorra bízni!
- Éppen ez az, a törvények szerint több kurátor kell egy alapítványhoz. Ezért az elnökség több kurátort nevezett ki.
- Hányan vannak a kurátorok?
- Hatan!
- Akkor nem csodálom, hogy kiabálnak.
- Nem kiabálnak, csak nem tudnak megegyezni. Az üléseiken hárman a Munkástanácsokhoz szavaznak, hárman a LIGA-hoz. Semmiben sem tudnak dönteni! Ehhez szóljon hozzá.
- Én inkább szavaznék.
- Mire akar szavazni?
- A múltkor is azt mondta a főnököm, hogy szóljak hozzá, ennyi fizetésemelést tud adni, szavazni majd az Igazgatótanács fog.
- És hozzá szolt?
- Igen. Nem is adtak egy fillérrel sem többet! Szóval én inkább szavaznék.
- Hacsek, maga engem nem fog kihozni a sodromból. Maga azt sem tudja, hogy a LIGA paktumot köt!
- Az hosszú időt vesz igénybe. És kinek?
- Nem kinek, hanem kivel. A kormánnyal. Az ÉT-ben a Gazdasági-Társadalmi Megállapodásról már hónapok óta tárgyalnak.
- Már hónapok óta kötnek?
- Ne kötözködjön velem, csak akkor kötnek, ha a kormány olyan tervet tesz le az asztalra, amelyet alá lehet írni.
- Különböztet beperelik!
- Miért perelnék be?
- A sógorom is olyan tervet írt alá, amelyet nem lett volna szabad rögtön beperelték.
- Miért, mi a maga sógora? Szakszervezeti elnök?
- Nem, építészvezető. Apropos, mi van a LIGA vagyoniával?
- A LIGA vagyona az ALFA Vagyonkezelő Kft.-ben van, és a Sárkány igazgatja.
- Hány feje van?
- Hogyhogy hány feje van: egy.
- Nem értem. És angolul tanul?
- Miért tanulna angolul?
- A feleségem a múlt héten beiratkozott egy nyelvtanfolyamra, azóta a fejére teszi a fejhallgatókészülékét és alszik.
- Azt mondta, hogy angolul tanul.
- Így tanul angolul. Lemegy alfába.
- És mi köze ennek a Vagyonkezelő Kft.-hez?
- Nálunk ő a vagyonkezelő.

A lapban található karikatúrák Csáth Attila munkái.

HIRDESSZEN
A LIGA
HARSONA
DECEMBERI
SZÁMÁBAN!

A LIGA HARSONA a nem csak saját sorsukért aggódó munkavállalók lapja. Olyan embereké, akikre azért hallgatnak mások, mert ők maguk hallatják a hangjukat. Sok embert szólíthat meg, ha a **LIGA HARSONÁBAN** hirdet.

Lapunk a független, demokratikus szakszervezetek havi tájékoztatója. Az ország minden részébe eljutó kiadvány kedvezményes hirdetési árakat kínál Önnek.

**ÉRDEKLŐDJÖN A LIGA SAJTÓ
TELEFONSZÁMÁN: 06-1-251-2128.**

**A LIGA HARSONA
HALLATJA A HANGJÁT!**

TÖBBLET
SZÓSZABÓ
STÚDIÓ
TELEFON:
06 (30) 426-504

SAJTÓ ÉS NYOMTATVÁNY

KÉZIRATTÓL, A KÉSZ TERMÉKIG.

KÖNYVEK ÉS ÚJÁLGOK, KÖTVE NYEK ÉS RÉSZVÉNYEK, SZAKSZERVEZETI KATALÓCÚSOK, SZÓRÓLAPOK ÉS REKLÁMTERVEK	VÁLLALJUK NAPTÁRAK, LOGO-ÖTLETEK, ARCULATTERVEK ÉS CÍMKETERVEK, BORÍTÓK TERVEZÉSEKT NYOMTATÁSAÁT IS.
---	---

Borítékok, levélpapírok, nyomtatványok, plakátok, öntapadós címkék, meghívók, értesítők, belépőjegyek, oklevelek, igazolványok, körlevelek, arculat- és reklámtervek, rendezvények nyomdai munkái hosszú távú szerződéssel is.

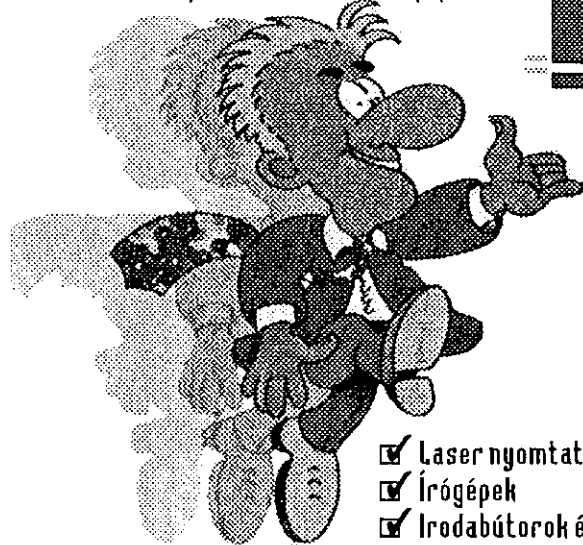
1995-re kártyanaptárak, fallnaptárak!
VÁLASZTÁSI ÉS EGYÉB PROPAGANDA
NYOMTATVÁNYOK TELJES KAMPÁNYTERVEI
A LIGA HARSONÁBAN a reklámterv díjtalan!

„Számítatlan rossz ötletünk van, de...”

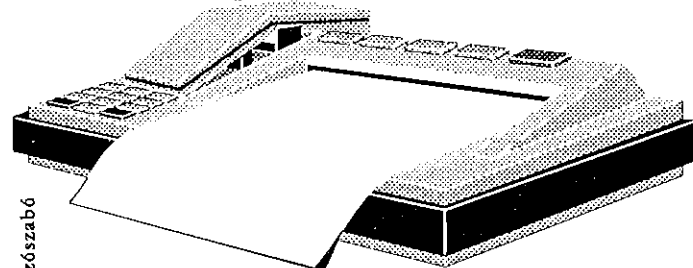
„Önnek csak a jókat mutatjuk meg!”

Fucskó Miklós tervező szerkesztő © 2011 BUDAKALÁSZ, Vasút sor 122. © 06 (30) 426-504 © Szószabó

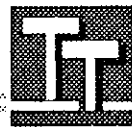
összhangban a hoinappali

- Laser nyomtatók
- Írógépek
- Irodabútorok értékesítése

© Szószabó

TOSHIBA

MAGYARORSZÁGI KÉPVISELET TECHNOTRADE IRODAGÉP Kft.
8800 NAGYKANIZSA, ADY É. U. 37/A
TELEFON: (93)11-958
FAX: (92) 73-395

TOSHIBA

- fénymásológépek
- telefaxok
- hordozható számítógépek

LIGA HARSONA
A LIGA SZAKSZERVEZETEK TÁJÉKOZTATÓJA

Kiadja a LIGA elnöksége
Felelős kiadó: **Hegedűs Tibor**
Felelős szerkesztő: **Kozák László**
LIGA SZAKSZERVEZETEK

1145 Budapest, Thököly út 156.
Telefon: 251-2300
LIGA Sajtó: 251-2128
Művészeti szerkesztő: **Fucskó Miklós**
Telefon: 06 (30) 426-504